中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

Một năm	6$00	6$90	6$30	6$30	6$60	9$00
Các làng và Các công-sở	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	4.50
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	2.25
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	0.75

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG BẮC TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES

Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large

4e page: *Une seule insertion*. . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel Par centimètre et par insertion. . . . . . . 0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

NGHĨA-VỤ

Hai tiếng « nghĩa-vụ » ở trong xã-hội ta bây giờ đã thành là cái tiếng khẩu-đầu; nhưng người nói nghĩa-vụ thì nhiều, mà người làm nghĩa vụ thì ít, phần nhiều là mượn cái tiếng nghĩa-vụ để mưu sự quyền lợi của mình, khác nào như khoác cái vỏ nghĩa-vụ ở ngoài cho kín cái ruột quyền lợi ở trong vậy. Muốn thực hành được nghĩa-vụ thì phải có cái quan-niệm rất chân chính, rất phân minh về nghĩa vụ mới được.

Nghĩa-vụ là gì? Là những việc nghĩa nên làm, những việc tự trí khôn mình, lương-tâm mình nó buộc mình phải làm, mình không muốn làm cũng được, không ai bắt, nhưng tự trong bụng mình biết rằng làm thì hay hơn, nên hơn, phải hơn; nghĩa-vụ không phải là một sự bắt buộc như pháp-luật; nghĩa-vụ là những lời khuyên của trí-khôn mình, của lương-tâm mình khiến cho mình lấy quyền tự-do mà theo làm, càng không ai bắt lại càng phải nên làm, **vì tự mình thấy như mình có** trách-nhiệm ở đấy, không phải trách-nhiệm đối với ai mà là trách-nhiệm đối với trí khôn mình, lương-tâm mình. Ấy người ta sở dĩ hơn muôn vật là vì biết có cái trách nhiệm như thế.

Trong muôn vật duy có người ta là có tính hoạt động hơn cả, nhưng sự hoạt động ấy không phải là một cái sức mạnh vô tri vô giác đâu; người ta biết quyết muôn nghĩa là trong hai ba đường hoạt-động biết kén chọn đường nào là nên, là phải; sự kén chọn đó là tự-do, không gì ép buộc, duy đã là người thì ai cũng có ý muốn kén chọn được thế nào cho xứng đáng, thế nào là phải, là nên.

Người ta lại là một giống biết tư-tưởng hơn cả, không những biết cảm giác những sự ở quanh mình, không những biết quan-sát về những sự cảm-giác ấy mà lại biết tư-tưởng ra cái lẽ phải đối với sự cảm-giác ở ngoài, vì thế mà biết được rằng trong cách cư-xử ở đời cũng phải có phép-tắc, cũng phải cho thế nào là nên là phải.

Người ta lại là một giống có cảm-tình hơn cả, mà cái cảm tình ấy lại thường biểu-lộ được cái tính cao-thượng của loài người; tuy cái cảm tình của người ta ai cũng đối với mình trước nhất, ai cũng có cái lòng tự yêu tự quí mình hơn cả, song cũng có cái cảm-tình với kẻ khác, cũng nhiều khi biết thương yêu kẻ khác, lại thường có cái lòng tưởng-vọng cao xa nữa, khao-khát muốn tới được cái cõi tuyệt-đích hoàn toàn, bởi có cái lòng tưởng-vọng như thế nên hễ làm được sự gì hay, gần tới được cái cõi hoàn-toàn kia thì thấy trong lòng vui vẻ khoan-khoái không gì bằng; trái lại, hễ làm sự gì dở, xa cách cái cõi hoàn-toàn kia thì thấy trong lòng buồn rầu và hơi như hổ thẹn.

Ấy ba cái năng lực đó là ba cái đặc sắc người ta khác với muôn vật, tức là cái năng lực hiểu được nghĩa vụ mà làm được nghĩa-vụ ở đời; nếu làm người mà không hiểu được nghĩa-vụ, làm được nghĩa-vụ, tức là mất hết ba cái đặc-sắc làm người như đã giải trên kia mà tự hạ cùng muôn vật vậy.

Nhưng người tuy cao hơn muôn vật mà cũng là một giống vật, cũng không tránh khỏi cái lẽ sinh-tồn cạnh-tranh của tạo-hóa, ngoài cái lòng nghĩa-vụ, ai cũng lại phải có cái lòng quyền lợi nữa để tự mưu cái kế sinh tồn; mà cái lòng quyền lợi với cái lòng nghĩa-vụ thường không dung nhau; đời nào cũng vậy, nước nào cũng vậy, ở đâu cũng thấy nghĩa vụ với quyền lợi hai cái ấy không mấy lúc là không đứng vào cái địa-vị xung-đột mà giao-chiến nhau luôn; cái cuộc giao-chiến ấy lại chính khởi ra tự chỗ ăn-ở vuông tấc của người ta, trong bụng người nào cũng vẫn có cái giới tuyến hai đảng đối địch nhau nghiễm-nhiên như hai địch-quốc, cứ đảng nọ chực tranh bờ lấn cõi mà sang chiếm-đoạt lấy thành-trì phủ-khố của đảng kia, nhiều lúc đảng nghĩa vụ thắng mà đảng quyền lợi thua, lại nhiều khi đảng quyền lợi tiến mà đảng nghĩa-vụ thoái; trong cái cơ tiến thoái những trận được trận thua như thế chính là cái cân để xông, cái thước để đo nhân-cách cao hay là thấp, đời suy hay là đời thịnh, nước hay hay là nước hèn; nói từng người thì lúc nào lòng nghĩa-vụ thắng được lòng quyền lợi là lúc ấy nhân-cách của mình nó cao lên, mà lúc nào lòng quyền lợi thắng được lòng nghĩa vụ là lúc ấy nhân cách của mình nó thấp xuống, nói trong một đời thì lúc nào nghĩa-vụ nhiều người sốt sắng là lúc ấy quyết không phải đời suy, mà lúc nào nghĩa-vụ không ai kể đoái-hoài là lúc ấy quyết không còn đời thịnh; nói trong một nước thì lúc nào người trong nước coi nghĩa-vụ làm trọng là lúc ấy nước đến ngày hay, mà lúc nào người trong nước coi nghĩa-vụ làm khinh là lúc ấy nước đến ngày hư vậy.

Tiên-nho có câu: « Kẻ học giả trước hết phải biết phân biệt điều nghĩa với điều lợi cho thật nghiêm» Thiết tưởng phàm làm người, chẳng những kẻ học-giả, ai cũng phải như thế, vì có lòng nghĩa-vụ mới xứng đáng cái tư cách làm người, mà điều nghĩa với điều lợi không phân biệt được thật nghiêm thì lòng nghĩa-vụ thường dễ bị lòng quyền-lợi nó lấn phần hơn mất. Nhất là ở vào một cái xã hội quyền lợi chủ nghĩa đương thịnh hành như xã-hội ta bây giờ, đi đến đâu cũng chỉ thấy xô-đẩy nhau về lợi, dành dật nhau về lợi, ngoài cái lợi không còn biết cái gì là luân-lý, cái gì là đạo-đức, cái gì là phẩm-hạnh nữa. Nếu không chiến thắng được cái lòng quyền lợi ấy thì làm sao giữ được cái lòng nghĩa-vụ kia. Muốn giữ được cái lòng nghĩa-vụ cho xứng-đáng cái tư-cách làm người, thì trong trí khôn mình, trong lương-tâm mình thường lúc nào cũng phải định một cái mệnh-lệnh rất nghiêm răng: Phàm cái quyền lợi gì mà có khuy-tổn đến cái nghĩa-vụ của mình thì phải cam-tâm mà cát-xả; phàm cái nghĩa-vụ gì mà có hao thiệt đến cái quyền lợi của mình cũng đành quyết chí mà hi-sinh; chẳng những không được mượn cái tiếng nghĩa-vụ để mưu sự quyền lợi của mình mà có khi phải bỏ quyền lợi của mình để làm cho toàn nghĩa vụ.

T. H

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux ngày 6 Janvier 1923

Cái vấn đề bồi thường

Quan Le Trocquer thượng-thư bộ Công tác đã đến thương-nghị với quan Poincaré.

Báo *Le Temps* có nói: Các ngài cùng nhau xem xét các vấn-đề chuyên môn về việc thi-hành các phương-sách trừng phạt đối với nước Đức.

Hội-đồng các quan thượng thư quyết nghị rằng nước Bỉ sẽ đồng tâm hiệp lực với nước Đại-pháp về các phương-sách trừng phạt của nước Pháp sẽ thi hành trong quận Rhur.

Quan Clémenceau đối với thành-phố Paris

Quan Clémenceau đã tặng thành phố Paris lá cờ của thành phố Boston tặng ngài

Hoa-kỳ đối với Âu-châu

Nguyên-lão nghị viện đã đầu phiếu ưng chuẩn lời khải nghị của M. Reed bàn rằng nên rút quân lính Hoa-kỳ đóng ở xứ Rhénanie về. Nghị-viện có thêm một khoản vào nói rằng việc này nghị-viện muốn thi hành làm sao cho khỏi hại đến tình thân ái của nước Hoa-kỳ đối với các nước khác.

Báo *Journal* có nói rằng tiền tệ Đại-pháp tại thị-trường Hoa kỳ đã lên giá, mà cứ như dư-luận ở New-York, thì tiền franc có thể lên dần được.

Việc nước Đức

Hai mươi người phạm tội hủy hoại kỷ-niệm-đài Guillaume đã bị bắt.

Ở Ingolstadt, một bọn về đảng quốc dân có phá một cuộc diễn kịch về một bản kịch Đại-pháp. Lính cảnh-sát biết, mà cứ để yên, không ngăn ngừa chi cả.

Bài ca Ấu-trĩ-viên

Theo lời Ngô-thị-Quyên nữ-sĩ thì cuộc thi bài ca Ấu-trĩ-viên này cũng lần-lượt đăng bao như cuộc thi thơ nước lụt của bản-quán năm xưa, để nghe những lời bình-phẩm của khách làng văn, rồi sau mới bàn đến việc điểm-duyệt. Vậy xin nói để các ngài biết rằng các bài đăng ở mục này chưa có phân hơn kém trên dưới chi cả, mà còn rọc phách giấu tên, chỉ đánh số thứ-tự mà thôi.

X

Chúng ta con cháu Lạc-Hồng,
Ấy Tiên là mẹ ấy Rồng là cha.
Trung, Nam, Bắc, vẫn một nhà,
Vẫn nòi Hồng-Lạc, vẫn là Rồng Tiên.
Cơ đồ trải mấy nghìn niên,
Mấy mươi thế-kỷ lưu-truyền đến nay.
Ghe phen dâu bể đổi thay,
Qua vòng hủ-cựu đến ngày minh-tân!
Nước nhà mỗi tuổi mỗi xuân,
Hết cơn bĩ-cực, tới tuần thái-lai!
Ta nay tuy phận nhi-hài,
Trông non-nước tổ cũng lai-láng tình.
« Yêu nhà, yêu nước, yêu mình,
« Yêu người bước trước công trình với ta!
« Yêu ai bảo-hộ sơn-hà,
« Cho sơn-hà nọ nguy nga bội phần!
Chúng ta hồ phận bần-dân,
Cơm cha, áo mẹ khó phần ấm no.
Tương-lai nghĩ đến mà lo,
Hỏng ai dạy bảo để cho nên người?
May sao nhờ tổ, nhờ trời,
Xui ra trong nước sẵn người từ-bi
Hằng-tâm, hằng-sản thiếu gì,
Lập đoàn bảo-trợ hài-nhi giống nhà
Mong cho ta được nên ta,
Để cho xứng đáng con nhà Rồng Tiên.
Công ơn người, há dám quên;
Lập bia ai-chủng muôn niên ghi tình!
« Yêu nhà, yêu nước, yêu mình,
« Yêu người bước trước công trình với ta!
« Yêu ai bảo-hộ sơn-hà,
« Cho sơn-hà nọ nguy nga bội phần!»

XI

Người ta ai cũng một lòng,
Đã sinh con phải hết lòng thương yêu
Bởi chưng cha mẹ ta nghèo,
Tham công tiếc việc bỏ liều mình ta
Vắng cha mẹ, khuất ông bà,
Đói no ai thiết, lê-la ai nhìn!
Nay nhờ ơn Ấu-trĩ-viên,
Giống cây tập phúc, đắp nền dưỡng sinh
Giúp công giúp của nuôi mình,
Trông nom vú bõ như sinh khác nào
Công-lênh cao rộng biết bao!
Gương kia bể nọ đo sao cho cùng
Một mai giải đất Á-đông,
Đua chen mầm Lạc chồi Hồng tư đây
Ăn quả nhớ kẻ giồng cây

LỜI ĐÀN BÀ

Vấn-đề lý-tài

Tục-ngữ có câu « tiền tài là huyết mạch », vậy thời người ta ở đời rất cần phải có của mới sống nổi. Cũng vì như thân-thể con người, mạch máu có chân-lưu, nhiên-hậu người ấy mới có sức khỏe, chớ mạch máu có chỗ đình-trệ, thời phải bệnh ngay; còn nhân-sinh không có tiền của động độ thi-thố giữa đời, thời có khác gì kẻ mắc phải bệnh ma-mộc, thủ-túc không cử động nổi, tuy sống cũng như chết, sống mà phải nương nhờ người ta, sống ấy cũng chẳng ích gì; cho nên tiền tài là huyết-mạch mà tiền tài lại tức là huyết mạch chung trong một nước nữa, bởi vậy trăm nghề khôn khéo, đua tranh nhau, trên mặt thị-trường, đều do vì cuộc lý-tài mà ra cả, nếu cuộc lý-tài đã eo hẹp, thế là hại cho đường sanh-hoạt chung cả xã-hội; một người không chịu làm công việc, là phi duy hại riêng một người; một người cố công cùng sức kinh-doanh thành ra sự-nghiệp to lớn; mà có phải sự lợi ấy chỉ một mình người làm ra được hưởng lấy mà thôi đâu, thật là còn có nhiều sự ảnh hưởng đến cuộc sinh-kế chung cộng vậy. Vì sao? — Là vì sự vận-động trong toàn-thể xã-hội, tất cần có nhiều tiền bạc làm đầu có tiền mới có trí nẩy nở ra nhiều công việc mà người trong xứ ấy đều có nghề nghiệp mà làm ăn.

Lại có câu: « tiền bạc đi trước, mực thước đi sau », có tiền của, thì lễ-nghi mới kiêm-bị, công-ích công-lợi cũng nhờ có thế mới xương-khởi chóng được; vậy thời cái vấn đề lý-tài lại gấp hơn các vấn-đề khác thập bội; dầu đàn ông, dầu đàn bà đã sinh ở đời, tất có quan-hệ với đời một cái nghĩa-vụ, nếu đã biết nghĩa-vụ phải làm tất phải biết phương-pháp lý-tài rồi mới gánh vác nổi.

Lý-tài nghĩa là làm cho ra của, mà lại phải hiểu cách dùng của, vậy sau có của mới làm ra nhiều của được.

Một là: phải lao-động mới làm ra tiền của.

Hai là: phải kiên-tâm bền chí mà làm, chớ không nên nửa đường thấy việc khó khăn mà bỏ.

Ba là: phải tiết kiệm, ăn tiêu lấy số thường mà thôi, không nên quá ư xa xỉ phòng khi có chỗ bất cập

Bốn là: tích súc, làm ra bao nhiêu phải tính có cái ăn tiêu, có cái chứa để, dồn khi một ít, mà sau thành ra một số vốn lớn; ấy cái số vốn đó, mới xoay ra lắm phương ích lợi, hoặc cho con ăn học, hoặc khai-khẩn ruộng đất, hoặc mở to cửa hàng buôn bán, hoặc khoáng trương công-nghệ; trong tứ dân vẫn đời nào nước nào cũng có, song, phải nhờ có tư bản cho dào rộng, thời mới chấn-hưng phát-đạt ra được, nếu muốn cho con đi du-học động thành tài, mà tiền của không đủ, thời làm sao cho tốt-nghiệp sự học đặng; muốn khoáng-trương về đường công-nghệ, mà tiền của không có, thời lấy đâu mà dựng thành công xưởng lên nổi; nghề buôn mà không có vốn to, thời làm sao tranh thương với người cho lại, để thâu quyền lợi về tay người mình; nghề nông mà không có vốn cho to, lấy gì mà khai-khẩn đồn-điền những nơi hoang-phế, bất quá làm lắc lẻo năm mươi mẫu quanh quẩn trong xóm làng, thì còn có sự nghiệp gì thâm kịp người sau; suy thế thời biết ở đời không nên lãng phí tiền bạc, đồng tiền là hữu-dụng biết bao nhiêu công việc. Phương-chi thời buổi bây giờ, thế-giới mở mang người ta ngày càng khôn khéo lên mãi, công việc làm ăn, càng ngày càng khó khăn hơn trước nhân số sinh nở, càng ngày càng đông, hãy thử xét một nhà mà tính ra cả muôn nhà, tổng số chi dụng một năm bao nhiêu, có phải gấp bội khi trước không, vì bằng tài sản không vận động tiến tới thời tương-lai e không khỏi cái cảnh-tượng khuẩn-bách tiếp chơn; « vi-kim chi kế », cái vấn-đề lý tài tất phải cưỡng bách mới xong; đã nói rằng nam-nữ giáo-dục bình-đẳng, thời không hạn nhà nào, con trai con gái cũng đều phải cho học tập nghề-nghiệp, có biết làm ra của, mới biết tiếc của, những nhà sang giàu cũng nên tập cách lao-động cho quen, cách ngôn tây có câu « sự-sinh nhai của người ta, ví như cái bánh lái vận cho thuyền chạy chớ có để cho nó trôi theo dòng nước chảy vậy, » đời đã khó kiếm tiền nổi tất là phải đùm dủi nhau mà làm. Đàn-bà con gái nước mình, xưa nay cũng có tính siêng năng làm lụng, nhưng đều thuộc về bọn thôn-quê làm lũ hết thảy, và bọn người hạ tiện làm thuê làm mướn đó mà thôi; còn phần nhiều người khuê các cái bệnh kiêu-dưỡng tập quán di hại đã lâu đời lắm, không mấy thuở chịu lao-động thuộc về bọn hạ lưu, thời còn có vận động được cái gì tăng tiền tài sản bằng các nhà có tư bản được.

Mới đây, nhờ có nhà nước Bảo hộ, khai-hóa cho về đường văn-minh tiến-bộ, nên cũng đã có nhiều nhà, chịu cho con gái ăn học, đi sớm về tối, làm lụng công việc cũng như con trai, nhưng mà phần thời vì sự cầu danh tiếng mà học, phần thời trông có tiền của để xài phí cho sung sướng cái thân mới phải học, chớ không muốn lợi-dụng cho ai, thậm chí có người công việc làm lụng luôn luôn, mà gia đình không chẩn-bưng nên nổi còn mong gì bổ ích cho đời, nguyên do chỉ vì tiêu phí rộng rãi thái-quá, làm ra bao nhiêu, ăn hết bấy nhiêu, bởi thế mà bao giờ chữ cần phải có chữ kiệm đứng bên cạnh, cần kiệm rồi mới có tích súc, nếu cần mà không kiệm, chưa phải là nghĩa lý-tài; huống-bỗ bổn-phận người đàn bà lại là chủ trọng về hai chữ cần-kiệm, sức-nghĩ mình yếu-đuối kinh doanh khó kịp tay người, làm một tiêu mười, chẳng bỗ như người không làm. Nói tóm lại thời lý-tài tất phải cần-kiệm, chị em ta những người có học-thức, há chẳng nên cùng nhau giải quyết cái vấn-đề ấy ru.

Đạm-Phương nữ-sử (Huế)

Tự do diễn đàn

Tính kiêu-ngạo có hại thế nào?

Sự-vật ở đời, to hay nhỏ, nếu đã có quan-hệ đến người, mà khiến cho người hoặc yêu hoặc ghét, tất là phải có một ảnh-hưởng lợi hay hại. Như con bọ hung, người ta ghét là vì nó hôi thối hay độc lá, con chuột người ta ghét là vì nó truyền-nhiễm bệnh hạch và gặm đồ đạc, con bọ hung, con chuột đều là vật hữu-hình làm hại, nhưng cái hại không ảnh-hưởng đến khắp một xã-hội, mà người ta dễ trừ.... Chứ cái hại của sự kiêu-ngạo, ảnh-hưởng to khắp xã-hội, mà thuộc về siêu hình, như một con vi-trùng núp ở trong não-tủy người ta, cứ hằng ngày phun cái độc ra, thật rất khó mà giết được nó. Sự kiêu-ngạo tức cũng như con vi-trùng ấy, muốn giết nó phải biết nó làm hại người ta những gì, có đáng làm cho người ta phải ghê sợ giữ mình không, nhiên-hậu người ta mới biết mà phòng giữ. Trên kia ta đã nói sự kiêu-ngạo có một cái ảnh-hưởng hại cho xã hội nhiều lắm. Lấy ngay như một ông quan ra mà nói, thì dụ như ông quan ấy, làm đầu một bản hạt mình, dưới trực-tiếp với nha lại, sau nữa mới đến dân, công việc làm-dân hành chính của ông ấy phần ít nhiều cũng phải nhờ ở tay nha lại, nếu ông đối với bọn nha-lại lại kiêu-ngạo, coi quá kẻ hầu người hạ mình, tự coi mình như người cầm pháp-luật thi-hành, bắt ai cũng phải tòng-phục, chắc hẳn nha-lại phải oán-thán, không còn muốn hết sức làm việc giúp ông nữa, nhỡ lúc ông có việc cần, phải có nha-lại giúp sức mới xong ngay được, thì ông liệu làm sao? Công việc là công việc của dân, mà nếu ông làm cho dân không ổn thỏa, thì dân nào còn yêu mến coi ông như phụ-mẫu nữa.

Ấy cái kết-quả sự kiêu-ngạo chung qui tất có hại cả, huống chi là ở một xã-hội, bao nhiêu cơ-quan vận-động, sự hành-vi giao-tiếp của người ta luôn luôn, người nào cũng phải tùy tài tùy đức mà giúp vào công việc xã-hội để mưu lấy sự trật tự tiến-bộ, như thế thì tất người ta phải đồng-tâm hiệp-lực kết thành một cái đoàn-thể thiên-nhiên làm cơ-quan cho cái nền trật-tự tiến-hóa kia.

Nếu người đi buôn kiêu-ngạo với người làm ruộng, người làm ruộng kiêu-ngạo với người làm quan, người làm quan kiêu-ngạo với người học-trò, hết thảy đều kiêu-ngạo với nhau, thì còn đâu là đoàn thể, xã hội làm sao mà duy trì được trật-tự. Đã kiêu-ngạo lẫn nhau, tất phải sinh ác-cảm đối với nhau, đã ác-cảm với nhau thì tất nào không hiềm khích, xung đột, ghét bỏ lẫn nhau. Một xã-hội mà người người đều đứng riêng một địa-vị, kẻ đầu sông người cuối chợ, kẻ trên non, người góc biển, cách nhau mà ghét nhau, thì còn làm thế nào mà sinh-tồn tiến bộ được. Xã hội chẳng qua cũng như một cái máy, mà mỗi một người là một bộ phận của cái máy ấy, cái đoàn-thể chung của xã-hội tức là cơ-quan cái máy, nếu người người không đồng-tâm, chung-đúc một tấm cảm tình mà họp thành đoàn thể, thì những bộ-phận của cái máy kia sẽ phải rời rạc, máy không vận-động được nữa, xã-hội mấy chốc mà suy-đồi trụy-lạc. Kiêu-ngạo mà làm hại cho riêng mình, cho xã-hội nữa, thì kiêu-ngạo mà làm chi?

Vậy chẳng bằng giữ đức khiêm-tốn mà đối phó với nhau, cùng nhau mưu cho cuộc giao-tế trong nước ngày thêm thân-mật thì xã-hội mới có thể tiến-bộ được. Một xã-hội mà những người có trách-nhiệm nặng nề đều giữ đức khiêm-tốn, đối với nhau toàn bằng cả tình bác-ái, thì xã-hội may biết dường nào?

Ngày xưa có ông tướng gươm đuổi nhặng-xanh, vì giống nhặng bẩn, không có ích gì, nay sự kiêu-ngạo cũng không có ích gì, mà lại hại hơn là bẩn, ở luôn luôn trong người ta. Vậy ta há chẳng nên lấy cây gươm khiêm-tốn vô hình kia mà xua đuổi con nhặng xanh kiêu-ngạo này đi dư?. . . . .

Đặng-trần-Phất

lắm, chứ các hội trong thành-phố này mà mỗi hội cũng xin một món đánh số thì có đến mươi mấy cuộc đánh số, chẳng lẽ hội nào cho, hội nào đừng, mà hội nào thì cũng có cái mục-đích tương-trợ nhau cả.

Chữ « Agent Technique » dịch thế nào cho đúng? — Bản-quán tiếp được tờ [illegible]

đối được. Nhưng các quí quan có biết đâu cái tên gọi tiếng ta ấy thế nào, người mình xin gọi thế nào mà các ngài chẳng cho, miễn là đừng xin những tiếng quá đáng thì thôi.

Còn như chữ *Agent voyer Indochinois* là ngạch trong đương mới lập thì tưởng dịch là Đông pháp lục-lộ các-sự mới đúng.

Trước kia bản báo cũng chiếu lòng [illegible]

người bạn đi chơi ở phố ấy thì M. Thắng có ý ghen chạy ra cầm gậy vụt vào đầu và sau lưng, phải một đầu ở đâu đã chảy máu ra nhiều, chữa mất hơn 10 ngày mới khỏi. M. Thắng không nhận và khai rằng chiều tối hôm ấy đi chơi, chứ không ở nhà, có lẽ M. Tuân vì ghen mà thưa như thế. Bên nguyên đơn cũng có chứng nhận rằng trông thấy [illegible]

Người nhận được ấy may cũng xuống gare Lạc đạo, thuê cu-li khiêng người chết xuống, nhưng chẳng không chịu. Lúc bấy giờ xe gần chạy, [illegible] không [illegible] nào, thì người nhận được liền cũng với [illegible] khiêng người chết xuống gare. Đến đó lại gặp sự ngăn trở nữa. các thầy ký ga không cho để ở sân gare, lại phải khiêng giấp [illegible]

Đoàn 1 p; Chu-đình-Thụ 0 p 50; Tạ-ngọc-Hồ 1 p; Ng-v-Chuẩn 1 p; Phạm-đình Xương 2 p; Lê-v-Hạch 1 p; Lê-tiến-Hòa 1 p; Lê-v-Nghị 1 p; Chu-v-Tụ 1 p; Lê-v-Diễn 1 p; Lê-văn-Vỹ 2 p; Trần-v-Lượng 1 p; Đặng-xuân-Hòa 1 p; Tạ-v-Thưởng 1 p; Ng-văn-Nghị 1 p; Tạ-v-Tịch 2 p; Ng-hữu-Đính 1 p; Ng-hữu-Phong 2 p; Vũ-v-Ký 1 p; Ng-v-Tất 0 p 50; Phùng-xuân

Do Võ Văn Hưng thực hiện - Tặng bạn đọc diễn đàn Tinhvan.com - Không bán dưới mọi hình thức

VĂN UYÊN

Một câu đối-liên khóc người tiểu-thiếp chưa có con

(Tập Kiều)

Nhà-hữu-tài tuổi trác càng cao, trong cửa ngoài nhà, nhờ lời nguyện ước ba sinh, mặn tình cát lấy

Phương trời cánh hồng bay bổng, tình này cánh lấy, trải qua bể dâu một cuộc, xót phận liễu bồ.

Trần-văn Tuịch.

Bài hát nói

« Thờ-vàng-hẹn-ngọc » gái « trả-hoa » có nhớ hay quên,
Những mừng thầm « song-phụng-kỳ-duyên »,
Ai « bồ nghĩa-tham-vàng » mà chán ngắt,
Hỡ để « vô-tâm » khuây một khắc,
Những là « bệnh-tương » nhớ ba n ah,
Trải bao lâu « bể-ái thuyền-tình »,
« Giấy-một-chiếc » để cho mình thêm nhớ nghĩ,
« Tuyết-điểm canh-hoa » châu hầu lệ.
« Song-the chiếc-bóng » nguyệt không minh,
Trước « mười năm » dan dìu chữ tình,
Chỉ cho đợi « tài-sinh-duyên » bội nghĩ,
« Tây-sương » dưới mái lời còn đó,
« Lệ-cối mai-nương » tỏ sự lòng.
Nghìn năm « nhi-nữ anh-hùng ».

Nam-hồng, Lê-trần-Gián.

VIỆC HANOI

Tàu tàu — Tàu *André Lebon* đã tới Hongkong hồi 13 giờ ngày 8 Janvier 1923.

Tàu chạy sang Pháp — Tàu *André Lebon* mang thư sang Pháp, đến ngày 11 Janvier ở Haiphong sẽ chạy thẳng vào Saigon.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống *Haiphong* chuyến xe-lửa 20 giờ 7 phút tối hôm 10 Janvier.

Thanh-toán-soái đi thanh-tra. — Quan Thống-soái Blondiat đã lên thanh-tra các hạt binh thuộc tỉnh Lao-kay ngày thứ bảy vừa rồi.

Cuộc đánh số làm phúc cho mấy hội. — Vì có mấy hội tương-tế xin phép mỗi hội mở một cuộc đánh số để lấy tiền thì nghe đâu quan Thống-sứ định rằng hễ nhiều hội chỉ cho mở chung mỗi một cuộc đánh số mà thôi, nhưng trước ngày 15 tháng này, các hội lý phải khai rõ tại phủ Thống-sứ về cái mục-đích của hội thế nào, số hội-viên, số tiền thu nhập của mỗi hội là bao nhiêu cùng là số tiền số thu được trong cuộc đánh số này dùng để làm gì. Khi nào phủ Thống-sứ biết rõ những tin lý rồi mới quyết định về việc cho phép.

Nếu quan Thống-sứ cho mở một cuộc chung nhau như vậy thì phải tới xin đăng tiếp.

Hanoi, le 6 Janvier 1923

Monsieur le Rédacteur en Chef

Tôi xem quí báo ngày 30 Décembre 1922 và ngày 4 Janvier này rồi, về mục « thắng-tường », quí báo có dịch hai chữ « agent technique » là « Cán-sự », vậy tôi gửi theo đây một bản Nghị-định ngày 2 Mars 1922, đăng trong Quan báo, số 24, ngày 25 Mars 1922, trang 656, để nhờ quí báo cải chính lại cho. Cứ theo nghị-định ấy thời quan Toàn-Quyền đã gọi các viên chức agents techniques là Thamta, hai tiếng này đã dùng quen trong các công sản. Còn chức « Cán sự » là thuộc vào ngạch « Agent-voyer » đi làm « Conducteur » các tỉnh, lương ngang với các quan Tuần-phủ, tổng-đốc, sự lạm-dụng chẳng.

Những chức trước các người tòng sự chính-phủ trừ các hàng quan lại không kể thời toán là những tên tây cả, nêu lấy tiếng b n xứ mà dịch thời không thể nào đúng được. Tỷ như tiếng « Conducteur provincial » có lẽ dịch là « người đất tỉnh » được ư? Vậy tôi tưởng cứ nên dùng những tiếng mình đã quen là hơn.

Xin cảm ơn ngài trước

Nguyễn-văn-Dang.

Agent technique du Service du cadastre

Tiếp với bức thư trên ấy, ông Dang lại đính cả bản nghị-định ngày 22 Mars dịch tiếng *Agent Technique du Cadastre* là Địa-chính tham-tá, cũng như mấy năm trước có nghị-định dịch chữ *Agent Technique des Travaux publics* là Công-chính tham-tá.

Chữ *Agent Technique* mà dịch là tham-tá thì rất sai. Không phải là vì không muốn gọi các ông *Agents Techniques* bằng chức tham-tá mà trong báo này dịch là cán-sự đâu, nhưng vì dịch là Công-chính chuyên-môn cán-sự (*Agents Techniques des Travaux publics*), Địa-chính chuyên-môn cán-sự (*Agents Techniques du Cadastre*), Nông-chính chuyên môn cán sự (*Agents Techniques des Services Agricoles*) thì mới đúng. Không những thế mà thôi, 5 trong ngạch Công-chính lâu nay vẫn có chức *Commis des Travaux publics* thật là Công-chính tham-tá, cũng ý như bực tham-tá ngạch tòa Sứ, ngạch Thương-chính, ngạch Bưu điện, vân vân. Nếu chữ *Agents techniques* mà cũng dịch là tham tá thì lẫn với ngạch commis. Không phải *Agents techniques* so với ngạch tham tá có kém gì đâu, phẩm vị và lương bổng đã ngang nhau mà cái học lực đỗ được đến cán-sự chuyên môn cũng là khó lắm. Như vậy thì, hà tất phải lấy chữ tham-tá làm quí? Chắc nhiều ông viện rằng đã có nghị-định dịch là tham tá rồi thì không hay tai nhà riêng ông ở số 53 phố Hàng Thiếc Hanoi, để thương lượng. 3507

Tòa Thượng-thẩm. — Sáng hôm nay tòa Thượng thẩm xử những việc sau này:

Tiêu tiền công tỷ. — Hiệu Sauvage ở Hanoi thuê tên A. Kam tức Wone Kam trông nom việc tải hàng hóa ở Vinh. Vì tên A. Kam một mình không thể càng đáng được, nên rủ bạn tên là Trần-dong-Khai xuất tiền công-tỷ với mình làm. Sau Trần-dong-Khai thấy A Kam lấy tiền công-tỷ mua đồ dùng riêng, xét sổ sách thấy mất tiền, liền đi kiện, tòa án Trung trị Nghệ-an phạt A-Kam tội tư và bồi tiền tiêu lấy trả cho bên nguyên đơn. Tòa Thượng-thẩm thấy vì xét ra hai bên thù nhau mà sinh ra việc kiện lẫy.

Còn nhiều việc nữa chiều nay đang xét.

Tòa án Trùng-trị — Sáng hôm qua, tòa án Trùng-trị xử những việc sau này:

Việc đánh nhau ở ngõ Trạm. — M. Lê-kỳ-Tuấn, là thư-ký sở Vănnam có đơn thưa rằng, nguyên có biết một người con gái ở ngõ Trạm, cùng ở chung một nhà với M. Bùi-nữu-Thăng buôn bán và đã định hỏi làm vợ. Hôm 5 Décembre 1922, vào hồi 9 giờ tối, M. Tuấn cùng với hai người để là người giàu nhất nước, mà lại là người chịu khó tiêu tiền, thế mà muốn ai lại không làm được như ý, thì chẳng hóa ra bẽn lẽn ru. Chúng tôi xin cụ-lớn cứ trở về Thành Mandé cho.

— Để bàn với Ben-lịch-sơn. Phải. Thôi không, bẩm cụ-lớn. Để soạn tiền.

Phúc-kê mải đồ lửa ra nói:

— Nào! Phải, phải! Đi về Thành-Mandé.

Dẫy hành-lang trong xã Thành-Mandé

Bẩy giờ có đến năm mươi người đang ngồi chờ. Phúc-kê về đến nơi, không kịp hỏi đến đầy tớ nữa, bước ngay lên thềm rồi đi thẳng đến phòng khách. Các quan khách đang ngồi họp chuyện cả ở đấy. Người quản-gia thì đang chạy đề dọn cơm. Nhưng mà nhất là ông thầy đòng thì đang ngồng anh về. Trong khi anh đi vắng, thì ông tập cái cách lịch-sự của nhà quan mà tiếp đãi quan khách. Bẽn khi Phúc-kê vào đến nơi, thì trong nhà thấy đều vui mừng rộn rịp. Phúc-kê vốn là người hòa nhã, nên ai nấy đều có bụng yêu. Xưa nay Phúc-kê là người bỷ-ụ-ộ kính cụ bết hình ư sắc, vậy mà bỗng có cái trán cũng có tài hơn mọi người, song ít ai để trông thấy.

Phúc-kê ngồi vào giữa bàn dự tiệc một cách rất là vui vẻ lại kể cho Phông-tên nghe cái chuyện Va-ten đi mua rượu, lại kể cho Ben-lịch-sơn nghe cái chuyện Miên-vinh và cái chuyện con gà gáy, thành thử cả bàn đều nghe thấy, khi nấy cười ồ cả lên, tiếng cười như sấm. mãi đến lúc thấy Ben-lịch-sơn ra hỏ không vui thì tiếng cười mới tắt.

Ông thầy dòng thì không hiểu tại sao anh mình lại nói đến chuyện đó, bèn lắng tai ghe, rồi nhìn lên mặt Quốc-vinh chán, lại nhìn lên mặt anh để xem ý tứ ra làm sao.

Ben-lịch-sơn cất tiếng hỏi:

— Vậy chứ họ nói Côn-bé đấy phải không?

Phúc-kê đáp:

— Sao lại không. Họ đồn rằng Thành-hoàng đã cho hẳn làm thamtri đấy chẳng biết có thật không.

Phúc-kê vừa nói đến mấy câu ấy, thì trong đám quan khách bỗng thấy nhao nhác lên.

Người này nói:

— Thăng hiền lận!

Người nữa nói:

— Thăng đầu!

Người nữa lại nói:

— Thăng già đạo đức.

Ben-lịch-sơn đưa cặp mắt nên nhìn cho Phúc-kê, rồi nói:

— Thưa các ngài. Con người đó không ai biết được là người thế nào. Ta mà nói tệ va như vậy, tựa trung cũng là không phải mà lại là xỉu bụng. Chẳng rằng quan Tổng-trưởng đây ngài cũng cùng một cái ý kiến với chúng tôi vậy.

Phúc-kê đáp:

— Xin biền đồng tình. Nhưng xin mặc những con gà béo của ông Côn-bé, hôm nay chỉ biết có những con chim nhỏ của ông Va-ten đấy mà thôi.

Rồi đó chủ khách cùng nhau chén thù chén tạc, chuyện trò rất là vui vẻ. Đến khi ăn đồ nước, thì lại nói chuyện về cái bản chúc-thư của giáo chủ Mê-gia-linh.

Tiệc vẫn, Phúc-kê bèn sai gia-nhân đem những quả-mứt cùng những bình rượu mùi sang bên phòng khách giáp với dãy hành-lang, rồi khoác tay một vị phu-nhân đẹp rất đám đi sang bên phòng ấy. Bẩy giờ đang tiết dương xuân, trăm hoa đua nở, trời quang mây tạnh, đàn nào vang lừng, quan khách người thì đi rong ở hàng hiên, kẻ lại đạo chơi trong vườn cảnh.

Khi ấy Ben-lịch-sơn bèn đến gần Phúc-kê mà hỏi rằng:

— Cụ lớn có điều thương tâm phải không?

(Còn nữa)

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC CỦA NGƯỜI VIỆT-NAM

金寶南

BIJOUTERIE — ORFÈVERIE

NAM-BẢO

Hanoi 16, Rue de la soie, 16 Hanoi

CHẾ-TẠO: — Vòng, xuyến, hạt, nhẫn, giây đeo đồng hồ, giây truyền, đai gấy, cân 5, tôi-bạc, vỹ thuốc lá, hộp thuốc lá, vẻ điêm, v. v... bằng vàng đồng tuổi đúng sức và

Hội sẽ cho mượn hết cả cửa nhà đèn, nước, đồ đạc rất tối hiện đang dùng bây giờ. — Vậy có vẫn muốn trưng thầu thì xin lại hỏi ở nhà giấy số 5 phố Vọng Đức « giữa đường Đồng-Khánh xế cửa trại Linh khố-xanh ».

Việt-Nam thanh-niên hội. — Hôm 7 Janvier mới rồi, ông Phạm-Quỳnh đã diễn-thuyết về Đức Thích-ca ở Hội-quán Việt-Nam Thanh-niên. Ông Phạm-Quỳnh là một nhà diễn-thuyết, trứ-danh, trong xã-hội ta ai cũng biết, không cần phải nói nhiều. Vậy thì bài diễn-thuyết của ông hôm ấy thế nào, cũng không cần phải nói nhiều làm gì. Chỉ biết rằng hôm ấy có đông người đến nghe lắm, mà ai cũng phải công nhận rằng ông Quỳnh là người có tài ăn nói, có thể làm cảm động được người ta.

« Nguyên quan Fauré trước là đốc trưởng kỹ nghệ Saigon, sau được bổ vào trường này, mới được ngót hai năm, mà ngài đã tổ-chức bao nhiêu công nghiệp lợi tế, nào thêm máy này đặt máy khác, thu xếp, trù liệu các công việc cho trường, cùng là xếp đặt chỗ ăn chỗ nằm, cho anh em học-trò chúng tôi được hoàn toàn, ngăn nắp.

Sau ngài lại xin quan trên mở thêm được một lớp cao-đẳng kỹ nghệ (Ecole Technique Industrielle).

Ngài thật là một nhà rất nhiệt-

Cuộc vui này mãi tới quá 5 giờ mới tan, hội A. S. được 3 vận, còn hội G. A. thời chỉ được có một vận thôi.

Mỗi lần được lại có phường nhạc bình thời mừng, tiếng vỗ tay khen ngợi một hồi lâu.

SOS-LA

Tàu bay lên mạn ngược. — Từ ngày quan trên sức phó làm coi việc tàu bay đến, ai nấy đều ngong ngóng muốn được trông thấy tàu bay ra làm sao

MỚI XUẤT BẢN SÁCH

LUẬN - NGỮ

Của ông cử Dương-bá-Trạc *dịch*

Giá mỗi quyển.. 0 $ 20

Ai muốn mua hay là hỏi gì thì xin cứ viết thư cho ông quản-lý nhà in của bản quán là

Monsieur Bùi-Xuân-Thăng
63, *Rue du Coton, Hanoi*

Một việc nghĩa cử nên khen. — Những người đi chuyến xe-lửa chạy Haiphong trưa hôm chủ nhật vừa rồi đã được chứng kiến một việc nghĩa cử tử tế, rất đáng khen cho người đã hiểu cái nghĩa-vụ đối với đồng-loại.

Số là chuyến xe-lửa ấy trong một toa hạng tư có một người đàn bà, mới người già một người trẻ cùng đi với nhau, chẳng may xe mới đi được vài ga thì người đàn bà trẻ ngồi gió nằm quay ra, được một lúc thì chết. Các hành khách ở toa ấy thấy vậy, ghê sợ chạy lánh sang cả toa khác, mà từ lúc người ấy ngồi gió cũng không ai cứu giúp gì cả. May đâu được một người hành khách đàn ông thấy vậy thương tình bỏi bì giá đi với người kia xuống gare nào thì bà già nói là xuống gare Lạc-đạo

Cuộc lạc quyên Âu-trí-viện. — M. Trương minh-Lý, conseiller de province à Phước-yên, Chợ-lớn 100p, Phủ Ung-hòe tỉnh Hà-đông: MM. Tứ-nguyên-Mạc, tri phủ Ứng-hòa 10 p; Ng thiện Chính, trợ tá 2 p; Phạmquang-Khiết, thừa phái 0 p 50; Ngô-huy-Lễ, thừa phái 0 p 50; Ng hữu-Ích 0 p 50; Ng-bá-Tuy 0 p 50, Trương-đỗ Trọng 0 p 50 Ng-Duy 0 p 40; Bùiquang-Đinh 0 p 50; Ng-bá-Vụ 0 p 50; Đặng-v-Vấn 2 p; Ng-v-Tuyết 0 p 50; Trần-quang-Xương 0 p 50; Đặng-v-Lộc 0 p 50; Ng-v-Nhang 0 p 50; Tạv-Nhạc 3 p; Trần-đình Quang 2 p; Hoàng-hữu-Qui 0 p 50; Tô-văn Toán 0 p 50; Bùi-Quyền 0 p 50 Phùng xuân-Thiều 1 p; Tương-hữu-Nhu 1 p; Ngđình-Cưu 1 p; Ng-hoành-Cử 1 p; Đặng-khả-Tang 1 p; Kiều-khắc-Thiện 1 r; Ng-Lữ. Đông 1 p; Nguyễn nhật-Tuyên 0 p 50; Ng-văn-Thuận 0 p 50; Trần-văn-Cần 1 p; Ng-văn-Giáp 1 p; Doãn-v-Bình 1 p. Ng-v-Phán 0 p 50; Đào v Đột 0 p 50; Dương v Phác 1p; Trần-v-Vượng 2 p; Ng v-Tạ 0p 50; Ng v-Lễ 0 p 50; Vũ-quang-Xuân 2 p; Hoàng-quang-Nhuận 0 p 50; Trần-v-Ứng 1 p; Đặng-đình-Tuệ 2 p; Ng-v-Kỷ 3 p, Trần-văn-Thụy 2 p; Phó-hội Bích 2 p; Phùng-quang-Bí 1 p; Đặng v-Khánh 5 p; Lê-việt-Vấn 2 p; Đỗv-Ái 1 p; Đỗ-đăng-Nguyên 5 p; Lêmỹ-Tục 1 p; Đinh-v-Tại 2 p; Vũ-lâm 3 p; Ng v-Tam 0 p 60. Lê qui-Đạt 1 p; Ng-như-Tảo 1 p; Đinh-duy-

(Còn nữa)

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà hỏa (Rue des Pipes) số nhà 9 ở Hanoi.

Buổi chiều nào cũng khám bệnh từ 2 giờ đến 4 giờ, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nước người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

3502

Sở quyên cho Hội Việt-Nam thanh niên. — Sở thứ hai. — Tỉnh Quảng-yên: MM Lacèque, inspecteur principal H. Touwens, Niewenlavski 15 p; De Saint Julien, P. Colommartine 6 p; Ông vô-danh, Sigalas 4 p; Bardy, Le Gard, Fouillon, Le Biban, Bucel, J. Simon, Peyre, Van Janck. Delsol 9 p; Clément, Malignon 1 p; Cabet 0 p 30; công 35p.30.

MM Quan Án Quảng-yên 5 p; Ngôquang-Nghiệp, Lê-bá-Khai 6 p; Công To (quan Án) Ng-v-Bái 4 p; Trần-v-Việt, Vũ-văn-Bôn, Ông-đình-Thung, Trần-xuân-Thiều, Bùi-trọng-Nga 5 p; công 20 p.

Huyện Yên-hưng: MM. Ng-hoàng-Thu, tri-huyện 2 p; Ng-khắc-Cơ, tri-huyện 1 p; Ng-bá-Lộc, Ng-đức-Tiến 0 p 60, Ng-bá-Lưu. Vũ-đức-Nghị, Vũđức-Độc 0 p 30; công 3 p 90.

Huyện Hoành-bồ: MM. Phạm-hữu-Thai, tri-huyện, Viên-chức ở huyện lị 2 p; Ng-v-Quý, Đỗ-v-Tân, Đỗ-v-Viện, Vũ-v-Thụy 2 p; công 4 p.

Huyện Cát bà: MM. Ng-v-Thịnh, tri-huyện 2 p; Bùi-mộng-Sẽn 0 p 50; Đoàn-đức-Khâm, Ng-v-Oánh, Tô-bồThưởng, Đoàn-đức-Ban. Trần-v-Lực, Chu-nguyên-Khang, Bùi-tróc-Nhã, Ng-đình-Chuyên, Bùi-v-Viễn, Đỗ v-Đường, Đoàn-đình Đồng, Phạm-v-Thưởng 4 p.20; công 6 p.70; Số tiền quyên tỉnh Quảng-yên 69 p 90.

Hội V. N. Th. N. gọi người trong thôn — Hôm nào phân được tỏ sau này nhờ đăng báo:

Quan Thống-soái nhà ấn của hội V. N. Th N. đã nghị-định để cho một người ngoài hội, giỏi nghề nặng cơm vào trong thân việc làm cơm ăn, và dọn buồng ở cho hội-viên trú trọ tại hội-quán, và cho giữ cả việc bán những bánh quẩ, trà nước trong nhà hội nữa. — Nhà ăn ở hội-quán sẽ có cả cơm tây cơm ta, làm tùy ý sở thích mọi người. Hội-viên có thể mời những khách khứa đến ăn cơm, thết tiệc ngày nào cũng được. Phòng trà nước sẽ chứa đồ các thứ ăn nống lịch sự như ở một hàng cà phê. Hội-viên có thể mời các bạn hữu đến thết đãi tự do như ở mọi nơi hàng quán. — Còn những phòng ở thì chỉ riêng cho những hội-viên lưu trú mà thôi. Đến ăn cơm, nống trà nước và ở trọ tại hội-quán sẽ có bớt hẳn hậu hĩ rất tử tế.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

N° 121

TRUYỆN

MƯỜI NĂM VỀ SAU

(Dix ans plus tard)

tức là truyện

(Ba-la-gia-luân Tử-tước)

Soạn-giả: Alexandre Dumas

Dịch-giả: Phạm-sơi-Cầu

Phúc-kê chia tay ra bắt tay Va-ten mà bảo rằng:

— Va-ten ơi, người thật là một người giỏi đấy! Người biết rằng ông Phông tên. ông Côn-rô, ông Lỗ lệ với ta đây vừa là chỗ bạn đồng-liêu. vừa là những bậc công hầu khanh tể, lại vừa là những bậc quốc-thích-vương thân, còn hơn ta. Người biết được như vậy, ta thật lấy làm cám ơn lắm. Va ten ơ, người là một người đầy tớ giỏi, rồi đây ta sẽ tăng công cho nhà người.

Va-ten thấy Phúc-kê nói vậy thì cũng chẳng cám ơn gì cả. chỉ khẽ xo vai lại mà thôi, rồi lẩm bẩm rằng:

— Làm việc bản phận mà được cám ơn, thì nhọc lắm.

— Anh lấy nói phải lắm.

Quốc-vinh nói vậy, rồi lại ra hiện cho Phúc-kê nhìn về, rằng khác, thì quả nhiên thấy một cái xe thắp, có hai con ngựa kéo, trên xe lềnh khênh hai cái cọc xử tử toàn bật sắt tốt cả, lại có xúc xích chẳng cái nọ giáp lưng vào với cái kia. Một chú linh, bộ mặt cũng khí hèn hèn, ngồi vắt vẻo ở trên, đang chịu chuyện với một lũ đến trăm những kẻ du-thủ du thực, tán mảnh với nhau xem những cái cọc xử tử đó đem đi đâu, chúng lại chạy theo xe đến tận nhà thị sảnh.

Phúc-kê rùng mình.

Quốc-vinh nói:

— Thế là nhất định rồi. Cụ lớn coi đó.

Phúc-kê đáp:

Nhưng mà đã xử đâu. Ta đi đến điện Lu-vê.

— Xin Cụ lớn đừng đi nữa.

Phúc-kê quát lên rằng:

— Anh lại nói ta bỏ chúng bỏ bạn à. Ta đang có đỗ bình-khí ở trong tay, có thể cự địch được, anh lại dạy ta đem quẳng đi hay sao?

— Chúng tôi không khi nào lại có khuyên cụ lớn những điều đó, bẩm cụ lớn, nhưng lúc này cụ lớn đã có thể bỏ cái chức tổng-trưởng đi chăng?

— Không.

— Vậy thời, gián hoặc Thánh-hoàng muốn dùng người khác thay cụ-lớn, thì lúc ấy cụ-lớn tính sao?

— Thánh-hoàng mà đã muốn dùng người khác thay ta thì dù ta ở xa cũng thế mà đến gần cũng vậy. Ta mà không đến thì chẳng hóa ra nhát lắm ư. Vả lại ta không muốn để cho bạn chết, mà bọ chưa chết đâu.

— Có phải vậy thì cụ-lớn cần nên đến điện Lu-vê, nhưng xin cụ lớn phải giữ mình đấy. ... Khi cụ lớn đã đến điện Lu-vê rồi, thì một là cụlớn sẽ phải ra tay mà bênh vực cho họ, hai là cụ-lớn sẽ phải bỏ họ từ đấy mà đi.

— Có khi nào!

— Xin cụ-lớn đại xá cho.... Quyết nhiên thế nào cũng có thiên chuyển, bằng không thì cụ-lớn cũng sẽ phải tự mình tẩn xịn. Ấu là xin đừng nên sinh sự..... xin cụ-lớn khá trở về cho. Bẩm cụ-lớn.

— Quốc-vinh ơi, ở cái chức đó mà có đắc tội nữa, có đắc nhục nữa, ta cũng không khi nào có chịu đới ra. Ta chưa tìm được cách đánh đổ được kẻ thù, thì ta chưa chịu đới cái chức đó ra.

Quốc-vinh nói:

— Bẩm cụ-lớn. Cụ-lớn có một trăm năm mươi triện. Cái địa-vị của cụ-lớn cũng đã hằng khá vẻ vang rồi, mà tiền thì cụ-lớn lại nhiều hơn nhà vua một trăm năm mươi lần. Vả lại, khi một

NHÀ-ĐỀ MỚI

70, Phố Hàng-Đồng, Hanoi

Nhà Đề quan Docteur PAUCOT có 60 buồng, sạch sẽ, tinh mạo, đàn máy, đồ dùng như phòng khách Âlên, có nước nóng nước nóng, giặt-giũ, và phát áo lợt lòng, sẵn, chai nước cứng, cải, và có lã, có xiêm.

Sự trông nom lại có hai bà Sagesfemmes đã từ chức rồi là bà Phạm-thị-Lý và bà Ng-thị-Yến ở bên trong

Hanoi - 16, Rue de la soie, 16 - Hanoi

CHỮ-TẠO : — Vàng, xuyến, hạt, nhẫn, giầy đeo đồng hồ, giầy truyền, đồ gấy, nến, ô, tất-bọc, vỹ thuốc lá, hộp thuốc lào, vỏ điếu, v. v... bằng vàng đúng tuổi đúng cân và toàn bọc nến. Có nhiều thợ khác đề làm hàng bán các qui khách đặt lối-riêng.

BẠN : — Vàng diệp, Vinh thịnh-long một đề thợp (để sẵn mài), ngọc-thạch, giầy đeo thẻ-nghi, giầy kim-khánh giầy kim tiền, đồng-hồ quả quít vỏ bọc và vỏ kẽo, v. v.

Buôn bán chắc chắn, cốt lấy sự tin cẩn làm gốc.

≈ 2643

Cần người làm việc

Số Công bông ở phố Toàn-quyền, số 156, đường Quảng-thành, Hanoi, cần một người làm máy điện thực giỏi, và phải biết cả vận máy chiếu-bóng nữa.

Tiền lương sẽ định theo công-việc làm

3389

Sữa hộp tốt nhất hạng

Bán hiệu mới tìm được một nhà người Đại-Pháp buôn bán chắc chắn, có một thứ sữa đúng hộp, còn giữ được nguyên chất sữa tươi.

Thứ sữa này, ít đường, mà như thể thời tốt lắm. Ai dùng sữa hộp, mà nhẹ chất đường, thì người mua phải thiệt-thời lắm lắm.

Vả sữa lắm đường, màu trắng bệch, ngon giả nhẵng thêm ích gì.

Mua sữa nên chọn thứ còn váng mỡ, tức là chất crème còn nguyên chất chưa mất, và phải xem giấy dán ngoài hộp có biên rõ, sữa còn nguyên chất hay không (lait non-écrémé). Mọi người đều công-nhận, váng crème làm cho sữa có màu vàng, chứ sữa màu vàng-vàng, ấy là thứ tốt nhất, nên dùng hơn cả các thứ khác.

Muốn thử thì rất là dễ, chỉ dùng một lượt khỏi biết, vị nó thơm tho, không pha chất gì khác vào. Nguyên sữa đặc lắm, sau khi ăn, vẫn còn hương vị, ai đã dùng nó lại muốn dùng mãi. Muốn mua khỏi nhầm, hãng nhãn hộp sữa nào có dấu « *đầu con bò* » in dưới chữ LA FAVORITE.

Bán-hiệu có gửi bán thứ sữa ấy ở hiệu Hock-guime-Seng, 55 phố hàng Bát-cũ, Rue Vieille des Tasses, tại Hanoi, để các ngài lại mua được tiện. Bán-hiệu lại bán nới giá, để chiêu khách.

Kính-cáo

Pharmacie MONTÈS

54, Rue Paul-Bert, HANOI

Việt-Nam thanh-niên hội. — Hôm 7 Janvier mới rồi, ông Phạm-Quỳnh đã diễn-thuyết về Đức Thích-ca ở Hội-quán Việt-Nam Thanh-niên. Ông Phạm-Quỳnh là một nhà diễn-thuyết trứ-danh, trong xã-hội ta ai cũng biết, hôm ấy giảng-dẫn lịch-sử Phật Thích-Ca rất là minh-bạch. Lịch-sử Đức Phật chia ra làm ba khúc : 1· là lúc làm Hoàng-tử ở nhà có vua cha mừng vui quý-hóa ; 2· là lúc chán-đời đi tu-hành ở trong rừng-núi ; 3· là lúc đã đắc-đạo đi giảng-dạy cho người ta. Ông Phạm-Quỳnh lại nói đại-lược cả những thể-cách của đạo Phật ra làm sao, rồi đọc tóm cái chí-ý cao thượng của Đức Thích-ca rất thiết-thực về luân-lý trong xã-hội, mong cho thiếu-niên ta biểu biết thấm-thía cái đó làm gương ăn ở hàng ngày thì bổ-ích cho sự tiến-hóa vẻ-vang lắm.

Nguyên ông Phạm-Quỳnh đã có tra-xét những sách ở Trường Bác cổ rất tinh vi, đi đa-lịch các chùa, và lại so sánh những kinh điển của Tàu cùng với của Ấn-độ, nên làm ra được bài đại-lược luận-thuyết khảo-cứu về đạo Phật rất có giá-trị mà trước ông đã đăng ở báo *Nam-phong*.

Diễn-giả là một nhà học-rộng tài-cao, hôm ấy nói rất là hùng-hồn trong một giờ rưỡi đồng-hồ, người nghe đông, lúc ngồi rất là vui-vẻ và lúc giải-tán ai cũng có dáng cảm-kích.

Hội V. N. T. N. lại cáo

CẦN NGƯỜI LÀM VIỆC

Nhà in bản quản lại cần thêm một người làm máy mi ne (minerve) thật giỏi nữa. Ai làm được cứ đến mà xin, lương sẽ định theo công việc

---

Cái nạn ô-tô. — Hôm 5 Janvier, có một chiếc xe ô-tô đi về đến quãng ga Thường-tín, thì chẹt phải một người phụ-xe, quán làng Đồng-duyên, bị gẫy mất một chân, xe liền dừng lại, vực người bị nạn lên xe đưa về nhà thương Phủ lý. Nhưng xem ra về thương rất nặng, thì chuyến xe-lửa chiều hôm ấy, lại cho đem về Hanoi để điều-trị.

Xe đạp bị ô tô đụng. — Chiều chủ-nhật, một người loong-toong công-ty Vân-nam đi xe đạp, đến cổng đầu phố hàng Bông thợ nhuộm rẽ sang phố Richaud thì bị một cái xe ô-tô ở phía Cửa-nam đi lại đụng phải ngã xuống đất. Người đi xe đạp bị xây xát cả mặt và chân tay. Cái bánh xe đáng trước thì cong hẳn.

Giải về Sơn-tây. — Phùng-văn-Lao, Phùng-văn-Cư, Phùng-văn-Hán tức Dy, Chu-chí Kỳ, Chu chung-Hiếu và Phùng-văn-Bẩm, đều quán ở Sơn-tây, phạm tội đem khí-giới vào cướp nhà lên Cát ở làng Vật-mai, phủ Quảng-oai (Sơn-tây) đã bắt được và giải về giao quan Công-sứ Sơn-tây xét xử.

Hai cái xác — Người ta thấy hai cái xác, một cái con gái mới để với ở gốc một cây đường Cửa-đông và một cái con trai chừng 6 tháng tuổi ở trước cửa nhà số 30 đường Carreau.

Phạm tội giết người. — Đào-văn-Cư, quán làng Thọ-vực và Đào-văn-Toán, quán làng Đồng-phúc thuộc tỉnh Bắc-ninh, đều phạm tội giết người, nên đã đều bị bắt giam cứu.

Ăn cắp. — Nguyễn-văn-Khê, Lê-công-Cần và Nguyễn-Tâm, đều phạm tội ăn cắp đồ hàng của hiệu I. C. I. E. nên đều bị bắt giam cứu.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Tinh thấy trò lý biệt. — Bản quán tiếp được bài sau này nhờ đăng báo :

Mới đây anh em chúng tôi trong trường kỹ nghệ, được tin quan đốc Fauré phẩn hỏi qui quốc, ai nấy lấy làm mến tiếc vô cùng, không biết lấy gì mà báo ủ được hết chân tình lòng kính mến cùng quan Đốc.

Vậy có mấy dòng đăng lên báo chương đây, trước là kính chúc ngài cùng qui quyến qua hải bình an ; sau là tỏ qua công đức ngài đã mở mang cho trường mà anh em chúng tôi đã được đội ơn nhờ ngài.

Đá bóng thi. — Để làm vui ý miếng đất sau trại khố đỏ mới lại có một cuộc đá bóng thi. Lần này là hội « Association sportative » là hội của người qui-quốc đá thi với hội « Grand Air » là hội của người Việt-Nam ta.

Ở đây có làm một cái rạp kết lá treo cờ.

Người đến xem đông lắm, đúng 3 giờ 15 hôm chủ nhật thời bắt đầu đá, hai bên tranh bóng rất là hăng hái, đánh lắm quả thật tài tình.

SƠN-LA

Tàu bay lên nan nguyệc. — Từ ngày quan trận xức phu lâm nơi cho tàu bay đậu, ai nấy đều nàonong ngóng muốn được trông thấy tàu bay ra làm sao

Vậy hôm thứ ba vừa rồi có tin rằng : tàu bay sắp lên, nhân dân nào nức kéo nhau đi xem rất đông, trên con đường từ tỉnh cho đến chỗ tàu đậu người đi đông như trẩy hội. Xong hôm ấy tàu không lên được vì trên không trung nhiều mây kéo mù cả các ngọn núi và cả mưa phùn nữa. mọi người đều đem nhau trở về.

Buổn cười cho dân Thổ bọ không hiểu rằng : bởi trên không nhiều mây tàu không đi được, họ lại bảo quan nói dối, mà làm gì có tàu bay mà bay lên trên mây được.

Lại đến ngày thứ năm tàu cũng bọn lên, nhưng cũng lại không lên được vì trên không vẫn còn xấu như hôm trước. Hai lần bọ mà không lên lại khiến cho dân Thổ bọ không tin có tàu bay nữa.

Vào hồi 12 giờ trưa ngày 24 Décembre 1922 có tin tàu ở Hanoi đã khởi hành lên, khi ấy chỉ có quan chánh Công-sứ và vài ông chức dịch trong tỉnh đến chỗ tàu đậu. Bỗng nhiên vào độ 3 giờ kém 15 nghe tiếng vù vù ở phía tây lại vội vàng chạy ra xem thì là một chiếc tàu bay, bay thẳng đến trên tỉnh. Trước khi nom thấy tàu bay ai nấy đều lấy làm ngạc nhiên và hớn hở vui sướng và lấy lại lòng lắm, khi tàu bay đến thì lượn trên tỉnh một vòng rồi lại bay sang cổng đồn cách tỉnh 11 kilomètres.

Tàu liền hạ hai chiếc, nhưng một chiếc đến chỗ đậu thì xuống, còn một chiếc thì bay vòng tỉnh để cho công chúng được xem rõ. Sáng hôm sau dân các Bản ở chân Sơn-la kéo nhau đi xem tàu : nào đàn bà con trẻ rất là đông đúc người nào người nấy mang cơm nước đi ăn mất 4. 5 giờ chiều mới trở về, vào khoảng 3 giờ chiều ngày hôm ấy lại có một chiếc tàu bay ở Hanoi lên nữa, chiếc này lúc đến nơi đậu rồi lại cũng bay lên lượn trên thành tỉnh có cả quan châu Mai-sơn cũng ngồi Trong khi tàu tới tàu đi nhân dân xem thấy cách cử động của máy tàu ai nấy đều tấm tắc khen lấy làm thành lắm.

Dân Thổ đàn bà con trẻ và cả đến đàn ông chẳng mấy khi được về trung-châu cho nên tàu thấy, xe hỏa, ô-tô v. v.., còn chưa từng được trông thấy bao giờ, huống chi tàu bay, bay lên trên không như chim, thì dân Thổ bọ lấy làm lạ lùng biết bao.

Ba chiếc tàu này đến ngày hôm sau 25 vào hồi 4 giờ chiều thì bay lên Điện-Biên. Trước khi tàu chưa đi, nhân dân ở châu Mai-sơn kéo nhau ra xem cũng đông và náo nhiệt như hôm trước. Ngày 28 này có một chiếc trở về Sơn-la rồi về Hanoi còn 2 chiếc nữa thì đi Phongsaly thì độ 31 cũng sẽ trở về.

Cẩm-đức-Chính lại cáo.

VIỆC KINH-ĐÔ

Có công mà không có kiểu.

Độ rày trong Quảng chú chiếu ra bán nhiều lắm, có nhiều chiếc cách dệt, cách cắt hoa xem ra cũng mất nhiều công-phu kỹ lưỡng. Những người bán chiếu phô diễn ra rằng chiếc nầy công lắm, có cái hoa nọ là chữ-Ba, có cờ, có tam-tài, có là thấy ba đợn sóng ; chiếc kia chữ thọ có đủ, nào là long lân qui phụng, nào là cá long hóa mai hóa, v. v... Những kiểu đó, toàn ở miệng họ phô diễn ra cả. Còn mình mà muốn biết cho rõ những cảnh vật ấy, thời phải nhìn nhận cho kỹ theo tay theo miệng họ thời mới thấy những cảnh vật ấy, nghĩa là chỉ trông thấy tựa tựa hợi có giống một vài ly mà thôi, hoa chăng những người không có học-thức mới chuộng dùng khen ngợi mà thôi.

Tiếc thay công nghệ nước ta cũng có nhiều thứ làm ra rất tinh xảo công phu, nhưng chỉ ngại vì có công mà không kiểu, cho nên vẫn thua đồ nước ngoài. Xem như nghề chạm-nghề thêu, nghề cắn ở Bắc-kỳ, đồ tre, đồ đan xứ Nghệ, nghề làm chiếu các nơi, tuy thiệt có công phu mà cách kiểu khéo khôn thanh nhã ít trong mười bức thêu ở Hanoi gởi vào thời lựa cho kỹ chỉ hai ba bức là có ý hay mà thôi. Ấy cũng chỉ vì có công mà thiếu kiểu vậy.

Bán vàng giả — Sự bán vàng giả xưa nay ở Kinh-đô đã lắm người làm nghề ấy mà những người mua phải cũng nhiều, nhưng chẳng qua là vàng thoi vàng nén, hoặc kiềng xuyến, vòng v. v. cách ấy nay đã không ai lấm nữa thời nay lại nói ra cách khác. Vậy tưởng nên kể ra sau nầy để hầu khỏi lầm kẻ lắm lỗi về cách giả mạo ấy.

Hiện nay có lắm đứa ăn mặc làm lỗ cỗi dọng quê mùa, thường cầm những khúc vàng nhỏ bằng mắt đũa có giấu chặt bằm ra, như là một cái kiểu đặc vàng mà chặt ra từng khúc, khắc tên người thợ bạc, và con dấu riêng của thợ bạc. Những người ấy rất là tinh ranh : lại thường đi lựa những các nhà tầm thường mà bán mà lúc bán thời chỉ thu dấu hoặc nói rằng người ta đánh rơi mà được, hoặc nói của ông bà để lại nay túng phải bán đi mà tiêu. Lại có đứa bán những chiếc bông tai gẫy cuống, hoặc là móp thẳng như là của đánh rơi thật không ai còn nghi ngờ gì nữa. Để thế mà giá bán lại hạ, nên lắm kẻ mua lắm, khi đã biết ra thời rõ là đồ mạ cả.

Sự giả mạo tuy là người nhà quê làm nhưng xét ra thời chính phải bọn ấy làm những sự gian dối ấy. Đó là chắc bọn thợ bạc mới biết nghề mà làm ra những cách ấy, mà khi đem bán lại, dùng những kẻ nhà quê mà sổ tính. Nếu những người đã lầm lỗi một lần mua phải đồ giả nên lưu tâm mà xét cho ra mối thời cũng có khi bắt được đứa thủ phạm làm ra việc ấy thời mới làm cho tuyệt được cái hận bọn ngày sau.

Và trong sự làm đồ vàng bạc của ta thiệt rất nỗi khó khăn về sự đề phòng cách gian dối của người thợ bạc đối với người chủ có vàng, đã có khắc tên thợ vào, hoặc đóng con dấu vào rồi cũng không thể được sự giả dối lấy. Ước gì quan trên đặt ra một thứ con dấu để kiểm soát tất cả các hàng thợ bạc và đóng vào trong các đồ kim-khí, như là đã thi hành ở các phương Á-Mỹ, thời sự chế-tạo kim khí của nước ta mới có cái giá-trị nhất định và không ai còn nghi hoặc nữa mới thật là phải vậy.

ĐỨC-LONG

Số nhà 90, phố Mã-mây Hanoi (Tonkin)

Hiện tôi có bán đủ các thứ bao, bao gai, bao cói, đay, gai tây, dây đay ta, cùng các thứ dầu ta, các thứ hai làm dầu, các thứ khô dầu để nuôi súc vật và bón cây, bán ruộng, cùng là đủ các đồ sắt làm xe và cuốc, xẻng, búa, rìu và các thứ sơn-lắp, các thứ đanh, sơn bản.

Xin quí khách chiếu cố cho, hiệu tôi xin tính giá phải chăng không dám ăn lời nhiều.

ĐỨC-LONG-HIỆU
cản-bạch.

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 34 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chắn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

2048 ĐẶP-TRUNG Minh-đức

Nhà in Trung-Bắc Tân-Văn đã in xong cuốn sách nói về

Việc Thanh-tra Chính-trị

Sách dày 200 trang, giá bán 0$50 một cuốn, gửi thêm 0$05 tiền cước.

Ai muốn mua xin gửi thư và tiền về nhà in Trung-Bắc Tân-Văn, 36, phố Hàng Nón, Hanoi.

Nhà in Trung-Bắc Tân-Văn đã in xong cuốn sách nói về

Việc Thanh-tra Chính-trị

Sách dày 200 trang, giá bán 0$50 một cuốn, gửi thêm 0$05 tiền cước.

Ai muốn mua xin gửi thư và tiền về nhà in Trung-Bắc Tân-Văn, 36, phố Hàng Nón, Hanoi.

Việc Thanh-tra Chính-trị

Sách dày 200 trang, giá bán 0$50 một cuốn, gửi thêm 0$05 tiền cước.

Ai muốn mua xin gửi thư và tiền về nhà in Trung-Bắc Tân-Văn, 36, phố Hàng Nón, Hanoi.

Việc Thanh-tra Chính-trị

Sách dày 200 trang, giá bán 0$50 một cuốn, gửi thêm 0$05 tiền cước.

Ai muốn mua xin gửi thư và tiền về nhà in Trung-Bắc Tân-Văn, 36, phố Hàng Nón, Hanoi.

máy, đỡ dăng như phòng khách Ô-lên, có người hầu hạ nước nôi, giặt-giũ, và phát áo lợt lòng, sữa, chai nước ngọt, cải, và có tủ, có xiếm.

Sự trông nom lại có hai bà Sages-femmes đã từ chức rồi là bà Phạm-thị-Lý và bà Ng-thị-Yến ở bến trong Nhà-Đỏ hàng Đồng đã đỡ đẻ và tiếp đãi các bà, mà tôi ngày nào cũng lên thăm bắt mạch khai đơn cũng không lấy tiền. Bà nào muốn tiện mời về đỡ ở nhà cũng được.

Ai bằng huyết, tiền sản, huyết bạch; hiếm hoi, muốn chữa để vào chữa cũng được (năm riêng). Xa mời lại cem và hỏi cách thức.

Mỗi bà một buồng, 10 ngày. **6$00**
Mỗi bà một buồng, 10 ngày. **10.00**
Mỗi bà một buồng, 10 ngày. **15.00**
Mỗi bà hai buồng, 10 ngày. **20.00**

• Ra vào tự do •

1547

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui-khách xem báo thấy có đăng các bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhờ mà lầm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các quí-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ :

• Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. •

Nay kính,
Ed. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

CÁC CUỘC ĐI XEM

SĂN-NHIÊN

Tối thứ ba :

LÁM MÔI TỐI NÀM KHÔNG

Tối thứ tư :

LƯƠNG DUYÊN KỲ NGỘ

Những tích này diễn rất oai trò và có ý vị. Nhà nào chưa cắt rất đích đáng. Mời các qui-khách đến xem bình-phẩm cho.

CINÉMA PALACE

(Nhà chiếu-bóng lớn phố Paul-Bert)

Tuần lễ từ thứ tư 10
đến thứ ba 16 Janvier 1923

Ba buổi hôm ngày thứ năm và chủ nhật chớp tả 5 giờ chiều, thứ bảy chớp 5 h. 30

CHƯƠNG-TRÌNH

THỜI-SỰ « ÉCLAIR »
Các việc lớn trong thế giới

Một phim tình mỹ-thuật rất vui

SỰ THẬT THA
Một lần bi hài kịch chia làm 6 đoạn
Kimmy Lynn đóng trò
Đoạn thứ 1 và 2

Nghỉ

SỰ THẬT THÀ
Chớp nốt đoạn thứ 3, 4, 5 và 6

TUẦN LỄ SAU
CHARLOT MÊ NGỦ
Hài kịch buồn cười vô hạng ! ! !

Ngày nào cũng có nhạc, chỉ trừ tối thứ hai và chiều thứ bảy

SÁCH LUẬT MỚI

Quan phó Bình-lượng, *A. Dejean de la Bâtie*, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-Pháp, mới soạn một bộ luật mới sau này :

1° QUỐC TẾ CÔNG PHÁP (Droit international public) giá. **3$00**
2° QUỐC TẾ TƯ PHÁP (Droit international privé) giá. **3$00**
3° HÀNG HẢI PHÁP LỆ (Droit maritime) giá. . . . **3$00**
4° THƯƠNG LUẬT HỌC (Droit commercial) giá. . . . **4$00**

• Mấy bộ sách luật này, bản-quán đã gởi thiệp ở số báo ngày 25 Septembre trước. •

BÁN TẠI BẢN-QUÁN

SỞ BÌNH LƯỢNG GỞI CÁC BÁO ĐỊNH THƯỚC-ĐỊA
Phòng Phó bình lượng thứ ba (Đường Hanoi

Yết-thị gọi đấu giá

Đến ngày 12 Janvier 1923 hồi 10 giờ sáng, quan Phó-bình-lượng coi phòng Phó-bình-lượng thứ ba (Đường Carnot Hanoi) sẽ nhận đấu đến giá

泰 NAM-THÁI 南

26, Quai Clémenceau, 26
(Tức là phố Bờ-sông, số nhà 26)
HANOI

Hiệu tôi có bán gỗ lim cây, gỗ phiến, gỗ gụ, gỗ tạp và các thứ xẻ sẵn thành-khí, có cả bán ghế làm sẵn bán và có gạch xây tường. Hàng tốt, giá xin tính

Nước hoa thượng hạng : Eau de Cologne Montès

Thứ nước hoa này của bản-hiệu chế ra đã lâu, vẫn được tiếng khen là thơm lắm. Các ngài đã dùng đều chịu là hạng quí nhất ! Có nhiều ngài ở xa không biết giá ; nay xin khai để các quí-khách cùng biết :

EAU DE COLOGNE MONTÈS

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Đến ngày 12 Janvier 1923 hồi 10 giờ sáng, quan Phó-binh-lương coi phòng Phó-binh-lương thứ ba (Đường Carnot Hanoi) sẽ nhận giấy đấu-giá bỏ vào phong-bì dán kín để thầu về việc lấy các thứ cần dùng cho kho Chánh Y-phục Hanoi.

Tiền ký-quĩ tạm. . . . 50 p. 00

Muốn xem sổ điều-lệ hay hỏi-han gì về việc thầu này thì đến :

Ở Hanoi, phòng Phó-binh-lương thứ ba và kho chánh.

Ở Haiphong, ngay tại phòng Phó-binh-lương. 2044

SỞ BINH-LƯƠNG COI CÁC ĐẠO BINH THUỘC-ĐỊA

Phòng Phó binh-lương thứ ba Hanoi

Yết-thị gọi đấu giá

Đến ngày 19 Janvier 1923, hồi 10 giờ sáng, quan Phó-binh-lương coi phòng Phó binh-lương thứ ba (Đường Carnot Hanoi) sẽ nhận giấy đấu giá bỏ vào phong bì dán kín để thầu về sự may mặc các đồ cần dùng cho kho Chánh Y-phục Hanoi.

Những đơn xin phép dự thầu phải đệ trình phòng Phó-binh-lương thứ ba đến ngày 12 Janvier là cùng.

Tiền ký quĩ tạm : 50 p. 00

Muốn xem sổ điều-lệ cùng hỏi han điều gì về việc thầu này thì đến ở :

Hanoi, phòng Phó-binh-lương thứ ba, và kho Chánh ;

Haiphong, ngay ở phòng Phó-binh-lương. 2044

... Hiệu tôi có bán gỗ lim cây, gỗ phiến, gỗ gụ, gỗ tạp và các thứ xẻ sẵn thành-khí, có cả bàn ghế làm sẵn bán và có gạch xây tường. Hàng tốt, giá xin tính phải.

NAM-THÁI
Kinh-cao.
2021

MÙA MƯA

Ở hiệu Quảng-Hưng-Long
Số 79, Phố Hàng Bồ, Hanoi
MỚI VỀ :
Áo tơi đi mưa
(Pardessus en laine imperméable)
và các thứ
Mũ, Khăn-quàng-cổ
(Foulards en laine)
vân vân... 2078

NHÀ TẮM VỆ SINH

45, Rue du Lac, Hanoi
(Phố Bờ-hồ, số nhà 45) 2093

Nhà Bán-đồ « TẨM-TĂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

BỆNH NHỨC ĐẦU
như cầm đinh đâm vào

Khi mới phải đau thì thấy nhức đầu, đau mặt, rồi sau sinh ra bệnh chóng mặt. Hai bên thái-dương thấy đột mạnh, tai thấy ù-ù, người bệnh thì thấy đau nhức lạ-lùng hình như cái đinh nó đâm vào đầu vậy. Rồi thì chuyển động đến cả tâm can, sinh ra đau tức, đột gân, trống ngực, lấp các đường mạch máu (mạch máu sưng lên, sây sát các mạch máu, trĩ-hạ), não nát. Những đàn bà thì kinh-nguyệt bất điều, mà đau-đớn lạ-lùng hung? không được sung-lạc, h[illegible] hay ra mản can, s[illegible] khỏe yếu dần đ[illegible] Tuy vậy mà muốn chữa, thì cũng không khó gì, chỉ dùng [illegible] thuốc :

Dépuratif - Richelet

có thể khỏi hẳn ngay được các bệnh [illegible] đã mắc phải từ trước. Bây giờ các ga[illegible] coi [illegible] tụng nay thử [illegible]

[illegible] thuốc rất thần-hiệu chữa khỏi [illegible] có [illegible] bệnh [illegible] máu [illegible] ngoài da.

Bệnh da [illegible] đau [illegible] bệnh gì [illegible] thuốc [illegible] không có một thứ bệnh gì ở ngoài da nữa, [illegible] bệnh [illegible] bệnh lang-ben [illegible]

● Thuốc « DÉPURATIF RICHELET » [illegible] bán ở các hàng thuốc lớn.

Thực là công hiệu

Eau de Cologne này của bản-hiệu chế ra đã lâu, vẫn được tiếng khen là thơm lắm. Các ngài đã dùng đều chịu là hạng quí nhất ! Có nhiều ngài ở xa không biết giá ; nay xin khai để các quí-khách cùng biết :

EAU DE COLOGNE MONTÈS

Chai lớn : 1 litre	. . . .	3$55
Chai nhỡ : 1/2 litre	. . . .	1.80
Chai nhỏ : 1/8 litre	. . . .	0.55

Hạng chai nhỏ này có đóng thứ nút riêng để vẩy ra từng giọt được.

HIỆU BÀO-CHẾ VÀ LỤC-HỢP
CHẾ THUỐC CHO NGƯỜI ĐẠI-PHÁP VÀ NGƯỜI AN-NAM
Ed. MONTÈS
Quan Bào-chế hạng nhất, Hà-nội, phố Paul-Bert, số 64

XE Ô-TÔ

Xe máy êm lắm, chỉ trông thấy chạy mà không nghe tiếng máy chạy.

Xe ô-tô **MORS** *thứ mới chế chạy 12 Mã lực.*

Thứ xe này là thứ chính của [illegible] hễ ra đã [illegible] Làm [illegible] rất giản-[illegible] Đi xe [illegible] không phải chữa bao giờ, [illegible]

[illegible] xe ô-tô hiệu **MORS** *[illegible] không bán [illegible] nhà [illegible] đến những nơi riêng có chuyên môn nữa.*

Quí-khách nào muốn tiện lợi thì nên mua xe ô-tô **MORS**.

Muốn thử cứ đến hiệu ông **ROGER GUIONEAUD** *ở Hanoi, phố hàng Gai (Boulevard Gia-long) số nhà 30 mà thử.*

Cả Đông Pháp chỉ có hiệu này được nhận bán thứ xe này thôi.

華 PAO-VA 寶
28, Phố Hàng Bồ, Hanoi
東京河內行蒲街門牌廿八國

Chúng tôi có lời kính trình các quí-khách biết rằng chủ trương của chúng tôi là để chiều khách, cho nên không những là bán giá thật rẻ, lại còn càng ngày càng thêm hàng lên cho đủ mọi thức, không kể những đồ vàng bạc thường dùng, chúng tôi lại có buôn ở bên Hồng-kông và Shanghai những đồ trân châu, hổ phách, ngọc thạch, nói tóm lại là đủ các thứ thứ thức rất quí, lối cổ, lối kim mà ngày nay ở cõi Việt-Đông dùng quen. Chúng tôi lại có bán cả mọi thứ đồ sứ Giang-tây như là lọ, bát, tứ bình bằng sứ, vân vân.

Cũng kỳ tàu vừa rồi, bản-hiệu lại mới thỉnh thêm được giảm ba tay thợ khéo ở bên Tàu sang, nào là thợ kim-hoàn, nào là thợ chữa các thứ đồng-hồ. — Xin các quí-khách chiếu-cố cho thời chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm. Các ngài đến xem, chúng tôi cũng xin nghênh tiếp một cách rất lịch-sự.

PAO-VA
Bijoutier, n° 28 Rue des Paniers, Hanoi

CAO RĂNG
殺虫牢牙固齒 萬春牙膏 止痛拔毒印

Thuốc Cao này thơm tho trong sạch khó giáo, ngậm khỏi đau răng, sâu răng, cam răng ; răng lung lay ngậm thì vững lại, bán tại hiệu Vạn-Xuân-Đường, số 211, phố Tiền-an, tỉnh Bắc-ninh (Tonkin).

Song liệu mỗi phiến giá. . . 0$20
Đơn liệu mỗi phiến giá. . . 0 10

Các hàng tạp hóa và các hàng bán chè các tỉnh hiện đã nhiều nơi mua buôn để bán lẻ, ngài nào muốn mua buôn xin gửi thư lại. Các nơi đã ấn định có bán bộ như sau này : hiệu *Mạc-Đình Tư* số 136, phố hàng Bông, Sở bán báo lẻ số 63, phố hàng Bông, nhà in *Đông-kinh ấn-quán* số 82, phố hàng Gai, hiệu *Vĩnh-Lợi-Vinh* số 69, phố hàng Bồ hiệu *Hạnh-Nhân-[illegible]* số 51, phố Phúc-kiến, hiệu *Vĩnh-Xương* số 27, phố Hà-trung, hiệu *Quảng-[illegible]* số 2[illegible] và hiệu *Bảo Hợp* số 27, phố Chợ nhớn Cũ, hiệu *Phạm-xuân-Trung* số 62, phố hàng Bạc hiệu *Vĩnh-Hợp-Thanh* số 119, hiệu *Hạnh-Hoa-Đường* số 127, và hiệu *Anh-Hoa Đường* số 131 phố hàng Buồm, hiệu *Phương-Đình* số 100, phố Cầu gỗ, Hanoi, hiệu *Hợp-Hưng-Long* số 2[illegible] phố khách Haiphong, hiệu *Quảng-Lợi Ích* số 26 phố hàng Song và hiệu *Hoa-Sinh-Đường* số 167 phố khách Nam-định, hiệu *Đức-Phong* số 166 phố Đông-thị, Hải-dương, hiệu *Phúc-Hưng* bán tạp hóa tỉnh Phúc-yên, hiệu *Vạn An* phố Yên thái tỉnh Yên bay, hiệu *Đức-[illegible]* phố Việt lợi tỉnh Việt trì hiệu *Hưng-tường* nhận đứng bán buôn các thuốc [illegible] [illegible] số nhà 52, phố Phúc kiến Hanoi các nơi kể trên có bán bộ cả thứ thuốc thấp [illegible] các thứ cần dùng khác nữa, đều công hiệu cả. Bản hiệu hiện nay có bầy bán [illegible] ở Hội-chợ gian số 39, giẩy E. Xin các quí khách nhận lấm quang-cố bản hiệu xin cảm bội vô cùng

2038 *Vạn-xuân đường, cẩn khải.*

NGÀY NÀO CŨNG CÓ XE THƠ CHẠY
Công-ty PHẠM-VĂN-PHI

ĐƯỜNG YÊN-LÝ ĐI CHỢ HIẾU
Ở Ga YÊN LÝ chạy hồi 8 giờ rưỡi sáng sau chuyến xe lửa thứ nhất ở Bến-thủy và ở Vinh ra.
Ở CHỢ HIẾU (Phủ-Quì) đi hồi 1 giờ chiều đến ga Yên lý vừa kịp chuyến xe lửa về Vinh và Bến-thủy.

Auto-Postale

ĐƯỜNG VINH VỀ HUẾ
Ở VINH đi hồi 4 giờ sáng đến Đông-hà vừa kịp chuyến xe lửa vào Huế.
Ở ĐÔNG HÀ ra hồi 8 giờ sáng sau khi chuyến xe lửa thứ nhất ở Huế ra.

Công-Ty chúng tôi xin trình quí-khách biết rằng : kể từ mồng năm tháng giêng tây này, ngày nào chúng tôi cũng có xe chạy chở thơ và hành-khách ở ga Yên Lý [illegible] Phủ-Quì và Phủ-Quì ra ga Yên-Lý. Ở Phủ-Quì có 3 phiên chợ Hiếu buôn bán sầm uất lắm các quí khách buôn bán ở đây đi lại có hàng-hóa gì xin cứ giao cho bản-ty chở [illegible] giá phải chăng.

Các quí-khách đi lại đường Vinh-Đônghà nên đi xe thơ thì được cẩn thận hơn, nhưng khi lấy vé nên có ý kẻo lầm đi vào xe khác. Muốn khỏi sự lầm ấy, xin [illegible] quí khách đánh giây thép trước cho bản ty. Hễ khi bản ty nhận được giây thép sẽ cho xe ra đón hay là cho người nhà đi đón.

Đường Yên-Lý đi chợ Hiếu thì đánh giây thép [illegible] PHẠM-VĂN-PHI Yên-Lý gare ; mà đường Vinh-Đông-Hà thì đánh giây thép cho PHẠM-VĂN-PHI Đông-hà gare.

2012

Số 41

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bộ này cũng tiếp theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân là một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra. Soạn theo lối đàn-từ, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

... Cữu-tổ đi *Cao-ly* rồi thì triều đình sẽ triệu biểu-thúc vào làm quan Kinh, để khi cữu tổ về, được có con cái sum vầy dưới gối.

Doãn-thượng-khanh cả cười mà rằng :

— Quái lạ ! Việc này thật quái lạ ! Lão-thần đây phụng-mệnh đi sứ, sang phong-vương cho nước *Cao-ly*, cũng là việc thường, không hiểu cớ sao mà thái-hậu lấy làm lo-nghĩ, cả *Lương* thừa-tướng đây cũng vì tôi mà ưu-phiền. Phò-mã *Triệu-cận* ơi ! Phò-mã về tâu với thái-hậu, nói *Doãn-thượng-khanh* này, giả-sử có như *Tô-vũ* bị giam hãm ở bên nước Phiên nữa thì cũng quyết không bao giờ chịu cam lòng phản chủ như ai.

Nói xong, lại cười ha-hả, hớn-hở vui mừng. *Lương trấn lân* và phò-mã *Triệu cận* đều có ý buồn rầu.

Thái-hậu thấy *Doãn thượng-khanh* già yếu, lại ban nhân-sâm để dùng trong khi đi đường, vua *Anh-tôn* lại giáng chỉ thăng chức cho *Doãn-thượng khanh* và *Hùng-khởi phượng*. Các quan văn-võ triều thần đến tiễn-tống đông lắm.

Bấy giờ *Doãn-thượng khanh* ngồi trên một cái xe nệm bông, hai bên che hai chiếc quạt vả, uy-phong lẫm-liệt, trông như một vị thành-hoàng. Còn quan phó-sứ là *Hùng-khởi phượng* thì hãy còn trai-trẻ, dung-mạo đường hoàng, hai bên tả hữu có 500 quân ngự-lâm đi hộ-vệ.

Lại có *Trương-long* và *Triệu hổ* là hai tay võ-tướng, dũng-lực hơn người cũng đi hộ-vệ. Các quan triều-thần đi tiễn đến tận bờ sông. Bỗng thấy 3 tiếng súng nổ thì đại-đội quân-mã thẳng đường kéo đi.

Thấm-thoắt chưa đầy một tháng đã tới *Đăng-châu*, quan lại ở *Đăng-châu* đều ra nghênh tiếp, mời vào trong thành, mở tiệc khao thưởng quân-sĩ, rồi sửa-soạn thuyền-bè để quan-quân theo dòng sông *Áp-lục* tiến sang *Cao ly*.

Nam-kim nữ-chủ nghe báo trong lòng lấy làm mừng-rỡ, mới giáng chỉ rằng :

— Ngày nay có sứ-thần ở thiên triều đến, các quan văn-võ triều-thần nên phải mũ-áo chỉnh-tề ra đón. Nhân dân trong nước nhà nào cũng phải treo đèn cắm cờ và bày hương-án cho trọng sự-thể. Lại tỏ cho thiên-triều biết là nước ta trù phú thì tình giao-hiếu càng thêm được bền-chặt hơn xưa.

Các quan triều-thần vâng mệnh, cùng nhau ra nghênh-tiếp. Quân-sĩ sắp hàng hai bên vệ đường, lại có nhạc-công cử nhạc. Ai bảo *Cao ly* là một nước nhỏ thiết tưởng văn-hóa cũng chẳng kém gì *Đại-nguyên*.

Dẫn-đạo-quan cất to tiếng mà nói với *Doãn-thượng khanh* và *Hùng-khởi-phượng* rằng :

— Dạ dám bẩm quan *Doãn* thừa-tướng và *Hùng* quốc-cữu ! Đây đã đến triều-môn, xin hai ngài xuống xe, các quan văn võ triều-thần ở nước tôi đều ra nghênh-tiếp đó !

Doãn-thượng khanh và *Hùng-khởi-phượng* đều xuống xe, mỗi người tay cầm một cái cờ tiết-mao đi thẳng vào chốn triều đường, trông thấy đuốc hoa sáng rực, đỉnh trầm hương bay, giữa treo một cánh rèm châu, hai bên phía ngoài có các cung-nữ đứng thị lập.

Doãn-thượng-khanh chờ mãi không thấy *Nam-kim* nữ-chủ ra tiếp-chiếu, mới hỏi rằng :

— Từ xưa đến nay, các vua nước *Cao ly* vẫn một lòng thủ-lễ với thiên-triều, cớ sao ngày nay có sứ-thần ở thiên-triều sang phong-vương, mà nữ-chủ ngươi lại không ra tiếp chiếu ?

Các quan văn vũ triều-thần khúm núm mà đáp lại rằng :

— Nữ-chủ tôi sở-dĩ không ra tiếp chiếu, một là vì hổ phận liễu-bồ, sợ ra không tiện, hai là vì trong mình còn đang có tang, không thể thay mặc cát-phục được.

Doãn-thượng-khanh nói :

— Nữ-chủ dẫu hổ phận liễu-bồ, nhưng lễ phong-vương là một lễ rất quan-trọng, không thể trốn không ra tiếp chiếu được. Cứ theo lệ thì xưa nay các nước phụ dung cáo tang mà có sứ-thần ở thiên-triều đến thì nước nào cũng phải đổi mặc cát-phục để ra tiếp-kiến. Vả nữ-chủ nước ngươi sinh-trưởng trong Trung-hoa thì *Đại-nguyên* ta tức là tổ-quốc của nữ-chủ đó. Cớ sao lại khinh thường, hay là tưởng cái lưỡi gươm của kẻ sứ thần này không sắc đó chăng.

Nam-kim nữ chủ nghe nói, truyền cuốn rèm châu lên, rồi gót sen thủng thỉnh bước ra. Nữ-chủ bấy giờ dẫu đã ngoài 40 tuổi, nhưng phong-tư chẳng kém chi một người thiếu-nữ hãy còn đang xuân. Khi ra tới nơi, *Nam-kim* nữ chủ quì xuống làm lễ tiếp-chiếu, chúc câu vạn tuế. Các quan văn-võ triều-thần, cũng đều phủ phục để nghe lời sứ-thần tuyên-chiếu. Tờ chiếu như sau này :

« *Thừa thiên hưng vận hoàng-đế chiếu rằng : « Các nước phụ-dung phải qui-thuận với thiên-triều, khác nào như các vì tinh-tú ở trên trời, đều phải chầu về một ngôi bắc-cực. Vua tôi nước Cao-ly ngươi, từ xưa đến nay vẫn một lòng qui-thuận, ba năm một lần triều-cống, theo với cái lễ « nước nhỏ thờ nước lớn », không hề dám trái chút nào, trẫm rất lấy làm ngợi khen vậy.*

« *Ngày nay Cao-ly quốc-vương tạ-thế, con hãy còn bé, vương-hậu là Hạng nam-kim dâng biểu cầu nội-thuộc và xin cho sứ thần sang phong-vương để nữ-chủ tạm quyền ngôi vua. Như thế thì trên có nữ chủ lâm triều, dưới có các quan đại-thần Cao-ly phù tá, tất không lo bị nhục với các nước ngoài.*

« *Vậy trẫm giáng chiếu cho thần dân Cao-ly phải hết lòng trung-thành không được có ý phản bạn. Nếu trái lời trẫm thì trẫm sẽ phát đại binh đến, thu lấy nước Cao-ly làm châu-quận của Trung-hoa, bấy giờ thần-dân nước ngươi dẫu hối cũng không kịp.*

« *Vả nước Cao-ly ngươi ấu-chủ còn bé, quốc-dân dễ sinh lòng nghi-hoặc, trẫm chỉ sai một đạo quân đến thì chiếm đoạt nước Cao-ly, thật dễ như trở bàn tay. Nhưng nhân lúc người ta có nguy mà chiếm - đoạt lấy thổ-địa, trẫm không nỡ làm. Nay phong Hạng-nam-kim làm Trung thuận vương tạm quyền chưởng quốc-sự.*

« *Trẫm có sai quan Doãn-thượng-khanh là một bậc lão-thần, tài-năng tuyệt đại, đã trải thờ 3 triều, hễ quốc chính có điều gì nghi ngờ thì nên hỏi quan Doãn-thượng-khanh mà ban định.*

« *Còn quan binh-bộ thượng-thư Hùng-khởi-phượng làm phó-sứ, nguyên là một bậc quốc-thích, tài kiêm văn võ, cũng có thể đem tài kinh-luân mà cai trị cho nước ngươi. Nước ngươi nên hết lòng trung thành, để giữ cho trong ngoài khỏi nghi-hoặc. Khâm tai !* »

(Còn nữa).

Certifié l'insertion
Imprimerie du Trung Bắc Tân Văn
Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUÂN

NĂM THỨ MƯỜI MỘT. — SỐ THỨ 1744 MỖI SỐ : 0$02 NGÀY THỨ TƯ 10 JANVIER 1923

Trung Bắc Tân Văn
中北新聞

ANNONCES